

(המשך מעמוד 15)

בא יצחק שמיר להגביר את האגף הנצי, שהפך עכשיו המרכז הנצי של הממ שלה.

**במקום ממשלת וייצמנדייך — ארדיך — ממשלת שרון-שמיר-הורביץ.**

ועל הכל מנצח מנחם בגין. לא עוד בגין של קמפדייוויד אלא בגין של חבר רון; לא בגין החדש אלא בגין הישן. הוא ההולך בראש המצעד הזה חזרה, המצעד אל האתמול.

אדוני הושראש, זהו תהליך: ● הליכוד משתלט על הקואליציה ודרוס את הדמוקרטים המיטכנים.

● תרות משתלטת על הליכוד, ומח" זיקה כבני-העורבה האומללים, הליברלים. ● ובחורות עצמה משתלטים הנקאים הקיצוניים, שיצחק שמיר הוא נציגם.

### הריגת הלורד מין

יכול משהו לומר, שיש בעברו של יצחק שמיר פרקים הפותחים פתח של תקווה. מי שתוכנן, יחד עם נתן ילין-מור, את הריגת נציג הקולוניאליזם הבריטי, הלורד מין, בלב קאאור, ייתכן כי הבין את הצורך בשילוב ישראלי-ערבי, את המציאות הגיאופוליטית של ישראל בלב העולם הערבי.

**אך למרבה הצער, אין כד סיבה לחשוב שתפיסה כזאת קרובה היום ללבו של נתן יצחק שמיר. ודבי ריו בהלוויית נתן ילין-מור יוכיחו.** יכול משהו לטעון, כי כלל לא חשוב מיהו שר-החץ, שהרי מדיניות הממשלה קובעת את חסי-החץ, ולא אישיותו ודי-עיתו של שר-החץ.

ממשלה זו, שמנו וגמור עימה שלא להגשים את הסכמי קמפדייוויד, בכל הנדרש להקמת, מימשל עצמאי מלא" הכרה בזכויותו הלגיטימיות וצרכיו הצודקים של "העם הפלסטיני" — כפי שנאמר בהס"כמים — ממשלה זו מבודדת את ישראל בעולם בידוד מוחלט, מאבדת את כל ידדי דתה באירופה ובאמריקה, כורה תהום הרתאסון בינינו ובין ארצות-הברית, ומערערת את יסודות הבניין של השלום הישראלי-מצרי.

שום שר-חץ אינו יכול להצליח במצב זה, ועל אלו התפטר (כך אני מניח) משר דיון. גם אין להצטרף במקומו גדול משה חריהשלום, לא היה בכוחו להושיע. ייתכן שבמשלה כזאת, שפניה אל העבר ונכח אף העתיד, שפניה אל הזמנות-הגטו ונכח אל המר"חב — שר-החץ שמיר הוא האיש במקום הנכון, בשעה הנכונה.

אולם מבחינת האינטרס של עם ישראל, הוא האיש הלא-נכון, במקום הלא-נכון, בשעה הלא-נכונה. לא מפני שהוא איש חסר-דעת, ולא מפני שהוא איש חסר יכולת — אלא להיפך, מפני שהוא איש עקבי הנאמן לעצמו ולדיעותיו.

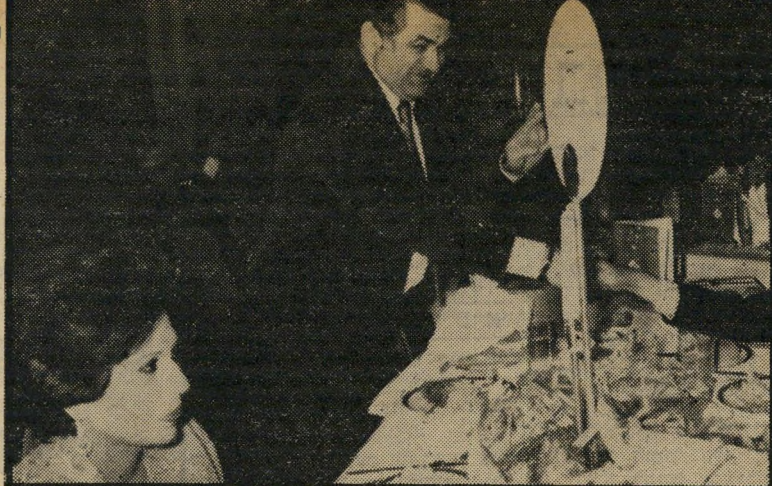
אני משוכנע שדיעות אלו מובילות לי-אסון לאומי, להתנגשות עם העולם כולו. בעולם נוצר קונסנסוס, שכל ידידיו האמיתיים שותפים לו. הוא בוטא בצורה ברורה ונכונה על-ידי נשיא צרפת: יש להכיר הן בזכות העם הפלסטיני להגדרה עצמית, וזכות טבעית השמורה לכל עם על אדמות — הן בזכותה של מדינת-ישראל להתקיים בשלום ובביטחון. מי שאינו מכיר באמת פשוטה זו, מי שסבור שניתן לנהל מדיניות חוץ נגד הקונסנסוס זה, בינלאומי הזה, יכול רק להגביר את האסון וזקרב אותו.

אין לאדם כזה שפה משותפת עם העור לם. אין הוא יכול לפנות אל דעת-הקהל הנאורה. הוא יצטרך לראות את חזות הכל בהפגנות סרק של קשיחות ילדותית, אינן פנטזיות, בפרובוקציות נוסח בחרון. הוא פועל בניגוד לעיקרון החכם שקבע תומאס ג'פרסון:

"No wise government ignores a decent respect for the opinion of mankind."

„שום ממשלה נבונה אינה פועלת בלא כבוד הוגן לדעת האנושות.“  
אנו מתקרבים במהירות, אדוני הושראש, לנקודה שבה תעמוד לפנינו ברירה אכזרית: או שמירי נתישראף תפיל את ממשלת-הליי כור, או שממשלת-הליכוד תפיל את מדינת-ישראל.

אני אצביע נגד המינוי הזה ונגד הממשלה כולה. אני קורא לה להתפטר, ולאפי שר לעם ישראל להכריע על גורלו מחדש.



מנהל-מכירות אכאזה „השינאה חדרה לכל בית...“

חם של הסכמי קמפדייוויד: הם מבטיי חים „שילטון עצמי מלא“ לפלסטינים, ומה שבגין מציע הוא קאריקטורה של שילטון עצמי.

### חודש מאי

**ה יחס לפלסטינים במצריים נשאר יוזמתו של אל-סאדאת.** תגובתם של הפלסטינים על הסכ"כ השלום מטרידה מצרים רבים, אך אין הם מוכנים לגנות את הפלסטינים בכל צורה שהיא. הם מדברים עליהם בצער, אך לא בועס.

„למה הם התנגדו למעשי סאדאת? אמר ישראל אחד המצרים הבוגים, שדי-ברתי עימם. „הנה, הוא מחזיר לנו את סיני. האם סיני אינה ערבית? האם הח"רת טח ערבי זה אינה חשובה לכל הערבים? ואולי יכול סאדאת להחזיר לערבים שטחים נוספים, על פי דרכו? מדוע אין נותנים לו את ההזדמנות לנסות? מדוע אין נותנים לו את ההזדמנות להחזיר את ישראל צריכה להחזיר את הגדה המערבית ואת רצועת עזה. אינו היתה ישראל עושה זאת באמצעותנו, זה היה הכי טוב. כך אם לא, הצטרך לעשות זאת בדרך אחרת.“

גם היחס לעולם הערבי הוא דור-ערבי. הפסדנו את התמיכה מכוחיית. אז מה? שילכו לעזאזל!

„אנחנו עם גא. אנחנו לא רוצים להיות תלויים בכסף שלהם. זה משפיל אותנו. אני לא רוצה שיבוא איזה כווייתי או סעודי לבדוק את הספרים שלנו. הם לא נתנו סתם כסף. הם גם דרשו את הוכחת לבדוק מה אנחנו עושים בו. לזה אנחנו לא יכולים להסכים. זה פוגע בכבוד! זו המילה „כבוד“ חזרה בשיחה זו פעמים רבות — למרות שבעיקר רביח היה מצרי בעל תרבות מדי-רבות, כדאי לישראלים לזכור כי מינה זו — והרגש שהיא מסמלת — השוכה מאוד-מאוד במצריים.“

„היינו קודם לכן במצוקה כלכלית. היינו גלילים לרעוב.“ בעלי-שיחיה מיהר להוסיף, תוך התנצלות-למה: „לא אני אישית, כמובן, אבל העם שלנו, אם ה"כחירה היא בין כניעה לכוויית ולסעודיה ובין מצוקה כלכלית, נעדיף כולנו את המצוקה הכלכלית.“

אך אותו איש, בהמשך השיחה — אכלי נו ארוחת-צהריים במיסעדה טובה מאוד — הצביע על חשיבותה של המצוקה הערבי למצריים, ועל אי-היכולת המוחלטת של מצריים להינתק, לאורך ימים, מן העולם הערבי. „אתם צריכים לעזור לנו לחזור אל העולם הערבי“, אמר. „אל תביאו לבידודו של סאדאת!“

**בידודו של סאדאת — משמע, פיצוץ המשאיהמתן על האוטו נומיה. אם לא היה הישג בודט כחודש מאי — הישג שאנוזר אי-סאדאת יוכד להציגו לעיני העולם הערבי מהתקדמות מרשימה בדרך להגשמת הזכויות של הפלסטינים לעזרים הענפים להתקבץ בשמי ה"נובמיוציה.“**

האם עלולה הנורמליזציה להתבטל? האם עלול לקרות משהו גרוע עוד יותר? איני סבור כך. השלום הישראלי-מצרי הפך עובדה קיימת. הנורמליזציה היא מציאות. אי-אפשר להחזיר את הגלגל. התהליך לא יפסג. לאחור. הוא יתקדם. אך עלול להתקדם כפי ון שאינו רצוי לממשלת-ישראל.

ושגם אין קרהסברה מוכן, לשם רכישת אהדתם של הישראלים.

„התוצאה של כל אלה היא ש"קבלת השלום מעוררת אצל המצרי ריב כעייה שהם לא הוכנו לק"ראתה. הפעולה הפיתאומית והמהירה גרמה לכך שהאנשים אינם מסוגלים להתמודד עם המצב. ו"מאידך, המצרים המדינית והאקדמית פעולה כדי לטפל במחסום הרוגשי הקיים ברוחם של הישראלים.“

בהמשך הרצאתו שירטט מאגד אבאזה פרויקט מפורט לחקר הבעיות הכרוכות בנושא זה, כשהמטרה היא, לדבריו, „לצמר צם את הלי-התרבות של שני הצדדים.“ לא ראיתי שום פרויקט ישראלי דומה, אף כי בקרב הצמרת המדינית והאקדמית של ישראל יש רבים המודעים לבעיה זו. כל הבעיות הפסיכולוגיות בצד ה"מצרי עלולות להתחדד לקראת התאריך הגורלי: ה-25 במאי, שבו צריכים להסתיים דיוני-האוטונומיה בהסכם על כינון „מימשל עצמי מלא לפלסטינים.“

**מה יקרה אם העניין יתפוצץ בלא הסכם כלשהו?**

מצרים רבים מסרבים להאמין באפשרות כזאת. אמר לי מפי-סרטים מצרי: „בגין מוכיר לי תסריטאי גרוע. תסריטאי טוב כותב בכל פעם תסריט חדש לגמרי — עלילה חדשה, בעיות חדשות, התפתחות חדשה. תסריטאי גרוע כותב את אותו התסריט שוב ושוב.“

„בגין חוזר על התסריט שנו שוב ושוב. זה הולך כך: לא! לא! לא! לא! לא! לא! וברגע האחרון זה כן!“

כך זה היה בקמפדייוויד וכן זה יהיה, לדעת אותו מפי-ק, גם במשאיהמתן על האוטונומיה.

**זאם זה לא יהיה כך? אם בגין יגיד גם ברגע האחרון „לא!“?**

הצגתי את השאלה הזאת לכל המצרי רים שבאתי עימם במגע בסיוור קצר זה. „כולם רוצים בשלום, אך לא בלי ה"פלסטינים!“ אמר לי איש-עסקים. „האר"טונומיה שהצענו היא המינום המוחלט!“ „אל תשכח שביכלל נכנסו למילחמה הזאת ביגלל הפלסטינים, אמר לי איש אחר. „אין גיראה — בעיני אחרים וב"עיני עצמנו — אם נצא מכל העניין מבלי לפתור בעיה זו?“

„ובכל זאת“, שאלתי ידידי מצרי, מנ"הל-חברה, „תאר לי שהמשאיהמתן מס"תים בכישלון. מה יקרה אז? האם תס"כימו לוותר על העניין הפלסטיני?“ „לא. לא. זה לא יתכן!“ השיב.

באותו רגע נכנסה למישרדו אשה — אחת מאותן נשים מצריות משכילות ו"בטוחות-בעצמן, שניתן כיום למצאן ב"מישרדים רבים במישרות בכירות. „מה את חושבת?“ שאל המארח שלי, בחורו על שאלתי.

„אייאפשר כדי הפלסטינים, השיבה מבלי להסס.“

„האם הנורמליזציה תתבטל במצב כזה?“ הקשיתי.

„לא. זה לא יתכן.“ השיבו שניהם. „אם כך, מה יהיה? חזרתי ושאלתי. השניים הסתכלו זה בזה. „איננו יודעים.“ אך דבר אחד בטוח: הרבה דיעות קדומות, שנעקרו רק באופן חלקי, יחזרו ויפעלו אז לבב ה"מצריים. פה ושם יצוץ הסטיריאי טיפ ש"היהודי המרמה, שהולך את אנוור אדי-סאדאת שולל, שמעל באימון, המסרב לקיים הכטשות. לשום מצרי אין ספק לגבי תוכנם ור"ש

מוכירה-מועדון, שרצה לבדוק בצורה זו אם הוא משתמש כראוי בסכ"ם.

מאגד משתתף באוניברסיטה בקורס למינהל עסקים, העוסק גם במחקר-שיווק, כאשר נתבקש להרצות על פרויקט כלשהו של מחקר-שיווק, וניתן לו לבחור בעצמו את נושא הפרויקט, בחר בנושא מעניין ביותר: הנורמליזציה של היחסים עם ישראל. גרם לכך התאריך: הוא היה אמור לשאת את ההרצאה בדיוק ביום שבו הגיש השגריר את כתב-האמנתו.

הוא הציג את השאלה כך: „מה אנחנו עושים כדי להקל על המצרי רים להשלים עם הנורמליזציה ו"לחיות עימה? מה אנחנו עושים כדי ליצור בישראל תרמית נכונה של מצריים וש"ה המצריים, וכדי לרכוש כבוד והכנה בישראל?“

### „תסריטאי גרוע“

**ב הציגו את „הרקע ההיסטורי“ של הבעיה, הצביע על כמה נתונים, וזהו הצגה מעניינת, מפני שהיא באה מצד איש-עסקים מצרי, שאינו מעורב במישרין בפוליטיקה:**

● „גם בין אומות אחרות, שהיו נתונות במילחמה, באה נורמליזציה בתום המיל"כמה. אולם המיקרה שלנו הוא שונה. כי ישראל היתה אויב למן הרגע שנוסדה. בריטניה וגרמניה, יפאן וארצות-הברית, צרפת וגרמניה — לכל המדינות האלה היו יחסים ידידותיים ביניהן לפני שפרצה ביניהן המילחמה. לכן, כאשר באה הנור"מליזציה, הן לא היו זרות זו לזו.“

● „המצריים לא באו מעולם במגע עם ישראלים, ולא ידעו דבר עליהם. בעיני המצריים, ישראל הוקמה על-ידי אנשים שבאו מפילות שונות של העולם, ושגולו את הארץ. הם היו האויבים. בלתי-יודעים אך שנואים.“

● „המילחמה בין הערבים וישראל ארכה 30 שנה. לעומת זאת, מילחמת-העולם הראשונה ארכה ארבע, ומלחמת-העולם השנייה שש שנים. במשך 30 שנים אלה לימדו את שתי האומות לשנוא את הישות הבלתי-יודעה, לפחד מפניה ולבוז לה. כלי-התיקשות של האויב עמלו קשה כדי להשיג זאת, וכן גם הכולים הבלתי-רשמיים. שני הצדדים איבדו בנים, ושיעור-האבדוח היה גבוה מאד. עובדה זו הביאה את השינאה אל תוך הבית. השינאה לא היתה רק עניין של תעמולה, אלא עובדת-יחיים.“

● „מדיניות-ההלם של הנשיא סאדאת שברה מחיצות רבות והביאה לפתע את השלום כמציאות קיימת, בדיוק כשהו נראה כעניין חסר-תוחלת. כך תוצאה מכך נשארה מרבית האוכלוסייה, שלא היתה מעורבת, כשהיא מודנבת מאחור, מבלי לתפוס לחלוטין את המשמעות האמיתית של המתרחש, ואת ההשלכות המלאות הכרוכות בכך.“

● „עד לאותו רגע היו המצרים מנותקים מן האויב שלהם. במילחמת שוהוכרו לעיל, היה תמיד צד שהפסיד במילחמה, שהיה נאלץ לחיות עם צבא-היבוס ועם האזרחים מן הצד השני. המיקרה של ישראל ומצריים אינו דומה. הישראלים היו קיימים רק בסניף, והרוב העצום של העם המצרי לא ראה מעולם ישראלים. יתר על כן, לא הסתפקו בהחרמת ישראל. העמדנו פנים שאינה קיימת כלל. ולא התרו להכניס למצריים מפות שנשא את שמה של ישראל. זה החמיר את הבעיה.“

● „המצריים האמינו, בטעות, שבעיקבות הביקור של הנשיא סאדאת (בירושלים) יודרוז הישי ראלים להוציא את כוחותיהם מכ"כ סיני הכבושה. רק מיעוט הבין כי הבעיה היא קשה, וכי הביקור פתח רק את הדלת למשאיהמתן מפורט יותר, מבלי להבטיח פתי רנות מהירים וסופיים. ככל ש"התארכה המתיחות, וככל שהתי קשה העמדה הישראלית, כן נכ"רה המראומה אצל רוב האנשים (במצריים).“

● „מאמץ השלום גרם להתקפות מצד העולם הערבי על מצריים. אלה הולידו סינדרום ריגוש אצל רוב האנשים (במצ"רים) והעלו בליבם שאלות רבות. כגון: האם זה בסדר או לא בסדר להכניס למצ"ריים דגל ישראל, שגרירות ישראלית ואנשים ישראלים? בעיני רוב האנשים, זה היה בסדר על גבי הנייר, אך המציאות היא עניין אחר.“

אחרי קביעת נתונים אלה, קבל מאגד אבאזה על כך שאין תוכנית לטפל במכונה הריגשית שבה מוצאים המצרים את עצמם,